

RAS/RUS konferens
25 januari 2025
"Samarbete och erfarenhetsutbyte"

Jeanette Forssman

sammankallande i utskottet Avel & Hälsa
FS ledamot

Välkomna till årets digitala RAS/RUS konferens

RAS/RUS konferens "Samarbete och erfarenhetsutbyte"

- 13:00 Välkomna till årets RAS/RUS konferens
Information om dagen, enkät sammanställning samt lite om SBK Tävling
- 13:20 UG avelssamordning - rasstatistik och Lathunden
- 13:45 UG mental - statistik och varför det är viktigt att gå upp tidigt på MH och MT
- 14:30 Paus
- 15:00 UG exteriör - utställning, exteriörbeskrivningar och utbildning.
- 15:35 UG hälsa - djurskyddet och Hundhälsa 2024
- 15:50 Korta presentationer/erfarenheter från olika rasklubbar/distrikt.
Svenska Beauceronklubben - MH/RUS sektor i Karlskrona BK - Svenska chodský pesklubben
- Australien shepherd - Svenska Dobermannklubben - Hovarwart klubben
- 17:00 Summering för fortsatt samarbete och erfarenhetsutbyte.

Regler

- Stäng av mikrofonen
- Räck upp handen om du har någon fråga
- Du kan ställa en fråga i chatten. Den besvaras efter mötet
- Frågor och tankar kan även mejlas efter konferensen till utskottet på avelhalsa@brukshundklubben.se med ämnesrad "RAS/RUS" (en enkät kommer även mejlas ut för feedback)

Svenska Brukshundklubbens viktiga avelsansvar

- "Kärnan" i verksamheten
- Arbeta för att öka kunskapen om vårt avelsansvar
- Våra rasers ursprung
- Avelsutvärderande provformer
  - AG Definition brukshundsraser
  - AG Definition avelsutvärdering
- Faktainhämtning - faktasammanställning (+ beslutsunderlag inlämnat till FS)
- Information - utbildning
- Samarbete och erfarenhetsutbyte

Ett axplock av vad utskottsgrupperna arbetar med:

UGA – Avelssamordning

- Lathunden och tillhörande utbildningar
- Ta fram statistik
- Motion till SKK (HD, avelsansvar)
- Beslutsunderlag till FS - statistikinhämtning
- Bevakar/uppdaterar SKK:s info t ex Köpa hund
- Projekt definition brukshundsras
- Projekt definition avelsutvärdering

UGM – Mentalitet

- MT-domarkonferensen
- MH-beskrivarkonferens
- Auktorisationer domare & beskrivare
- Kvalitetssäkra mentalbanor
- Samordna och kvalitetssäkra utbildning för testledare
- Statistik redovisning
- Utbildning/information ex film om Vikten av SBK:s mentala prov, öppna Teamsmöten, informationsbrev

UGE - Exteriör

- Exteriörbeskrivarutbildningar/brush-ups
- Exteriörprotokoll
- Exteriörbeskrivningar och tillgänglighet/möjligheter
- Utställningsansökningar
- Informationsbrev samt SBK Nyhetsbrev

UGH - Hälsa och friskvård

- Arbetar och forskar i ämnet
- Presenterar aktuella studier
- Föreläsningar, artiklar, filmer och info till berörda utskott/målgrupper

Frågor som mejlades ut före RAS/RUS 2024 svarsfrekvens

- 11 rasklubbar
- 7 distrikt

Vilka delar i era rasspecifika avelsstrategier (RAS) anser ni är de viktigaste att nå ut med?

- Hälsa
- Mentalitet
- Funktion
- Genetisk variation
- Exteriör

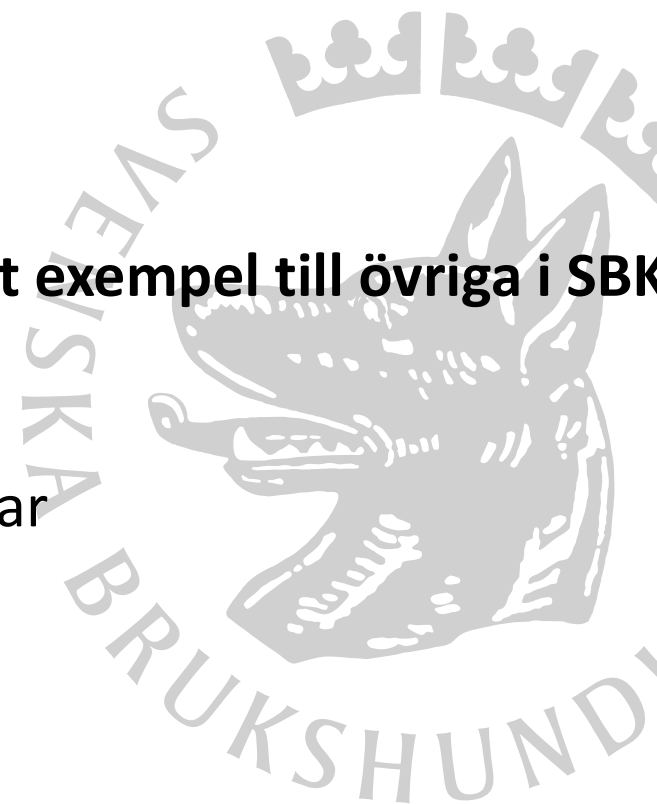

Hur arbetar ni för att förankra innehållet i ert RAS-dokument till berörd/a målgrupp/er?

- Hemsida och sociala medier
- Mailutskick till uppfödare och medlemmar
- Fysiska och digitala möten
- Utbildningsinsatser och föreläsningar

Vilket arbete vill ni lyfta fram som bra/framgångsrikt exempel till övriga i SBK rasklubbar/distrikt?

- Fadderverksamhet för att välkomna nya medlemmar
- Hälsoenkäter med hög svarsfrekvens
- Resultat och utvärderingar av tidigare insatser

Hur ser ni på genetisk mångfald inom er ras och vilken/vilka lösningar/vägar anser ni är bäst för att lösa detta eventuella problem?

- Internationellt samarbete
- Upplysningsarbete kring genetisk variation
- Kontrollerad avel och registrering

Collie, Rottweiler, Hovawart samt Briard arbetar med SKKs mentalindex och de söker fler rasklubbar - är det något ni är intresserade av?

- Ja: 3 rasklubbar (inkl Collie och Hovawart)
- Nej: 8 rasklubbar

Finns det intresse för en gemensam utställning för SBKs raser där rasklubbarna själva är arrangörer?

- Positiv inställning, men svårt att hitta arrangörer
- Förslag på att förlägga den i samband med annat evenemang
- Vissa klubbar saknar intresse

Vad tror ni är orsaken till att det är färre utställningar som arrangeras inom SBK?

- Brist på tid och funktionärer
- Ekonomisk risk
- Minskande antal brukshundar på utställning

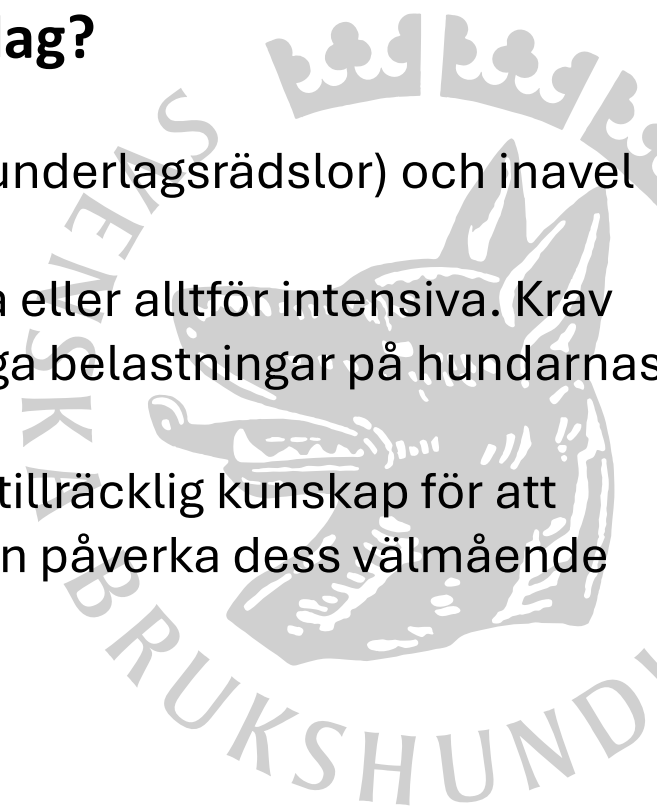

Upplever ni svårigheter att hitta domare till er ras/SBK raserna?

- Nej: Flertalet upplever inte problem
- Ja: Vissa ser behov av fler domare med rasförståelse

Vilka hot mot hundars välfärd anser ni att det finns idag?

- **Oseriös avel:** Problem med rädda hundar (t.ex. skotträdsla, underlagsrädslor) och inavel som ökar förekomsten av rasbundna sjukdomsanlag
- **Extrema träningsmetoder:** Träningsmetoder som är otillåtna eller alltför intensiva. Krav på hög precision, explosivitet och "tryck" kan leda till långvariga belastningar på hundarnas kroppar och mentala hälsa
- **Kompetens hos ägare och funktionärer:** Det saknas ibland tillräcklig kunskap för att bedöma en hunds lämplighet för specifika aktiviteter, vilket kan påverka dess välmående negativt

Har rasklubben en idealprofil för MH?

- Ja: 9 + 2 nja har idealprofil
- Nämner det i RAS, behöver uppdateras, arbetas inte med

Finns det statistik från MH eller MT som rasklubben saknar och som inte finns på Avelsdata?

- 2024 års statistik efterfrågas
- Statistik på rasnivå önskas
- Flertalet ser inga saknade uppgifter

SBK Tävling

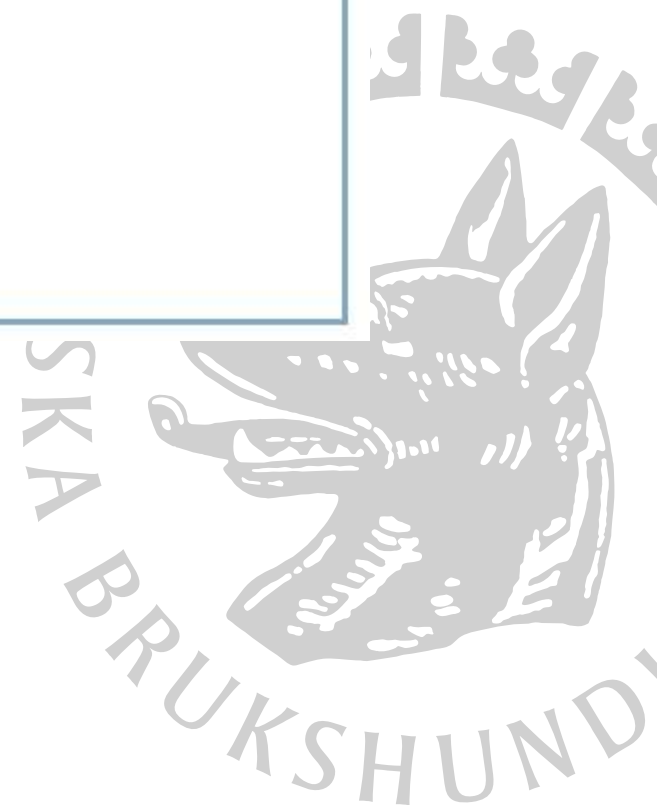
- Gamla SBK Tävling med sista datum för drift.
- Lansering, upphandling och kravspec.
- Exteriörbeskrivningar problem med uppdrag
- MT/MH, fungerar men många går tillbaka till arrangörerna

Utskottsgrupp Avelssamordning

Uppföljning rasspecifika avelsstrategier (RAS) för bruksraserna

- 📄 Uppföljning RAS Bruksraserna Reg. 2015-2019 (uppdaterad 2022)
- 📄 Uppföljning RAS Bruksraserna Reg. 2011-2015 (uppdaterad 2022)
- 📄 Uppföljning RAS Bruksraserna Reg. 2010-2014 (uppdaterad 2017)
- 📄 Uppföljning RAS Bruksraserna Reg 2016 - 2020 (uppdaterad 2023)

Utskottsgrupp Avelssamordning

Hälsoprogram

Nivå 1

Veo
Bouvier des Ardennes

Nivå 2

Australian Cattle Dog
Australian Shepherd
Chodský Pes

Nivå 3*

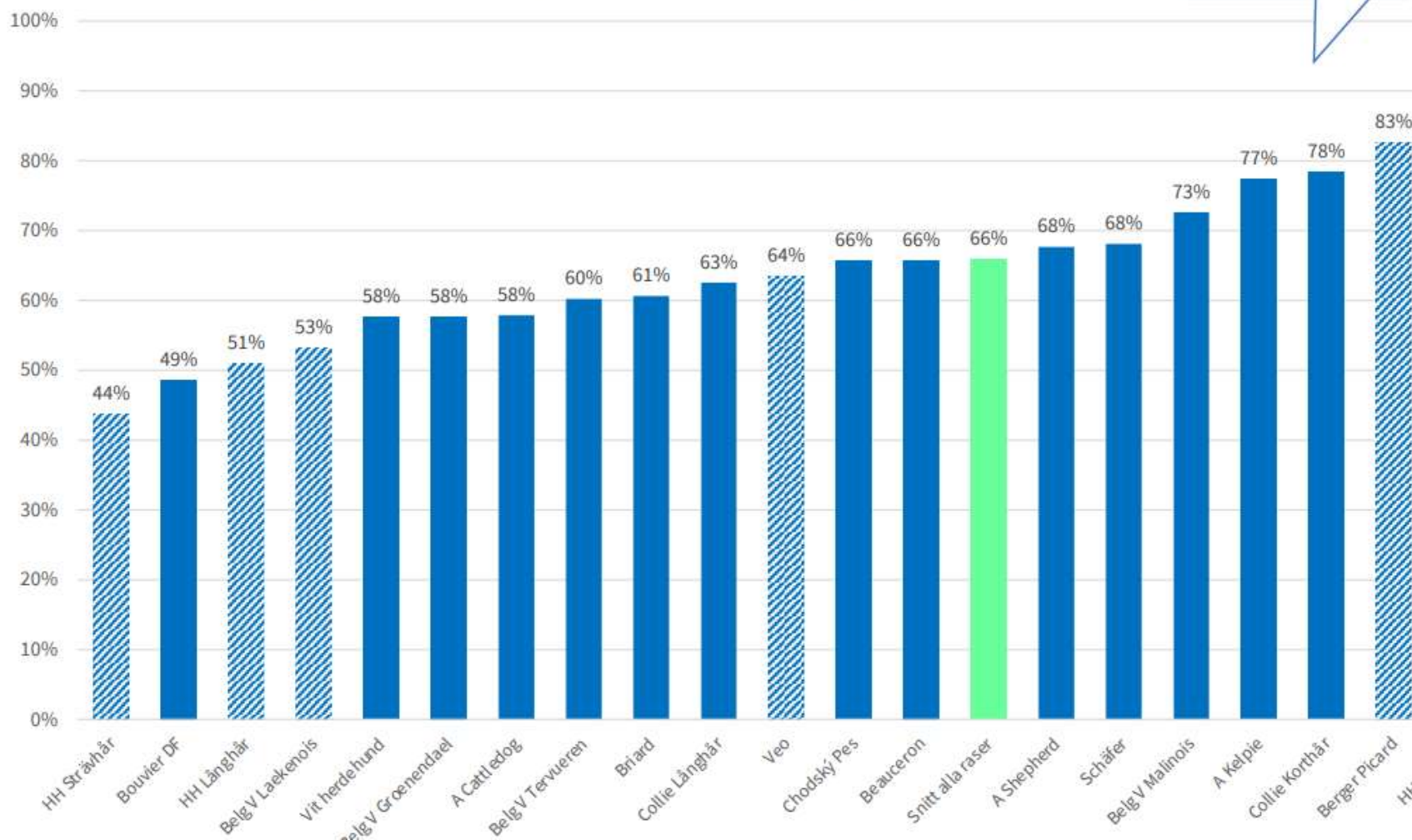
Briard
Collie långhår
Schäfer
Vit herdehund

Nivå 3

Övriga raser grupp 1

*) Index

Andel som röntgar höfter, reg 2016-2020 - Grupp 1

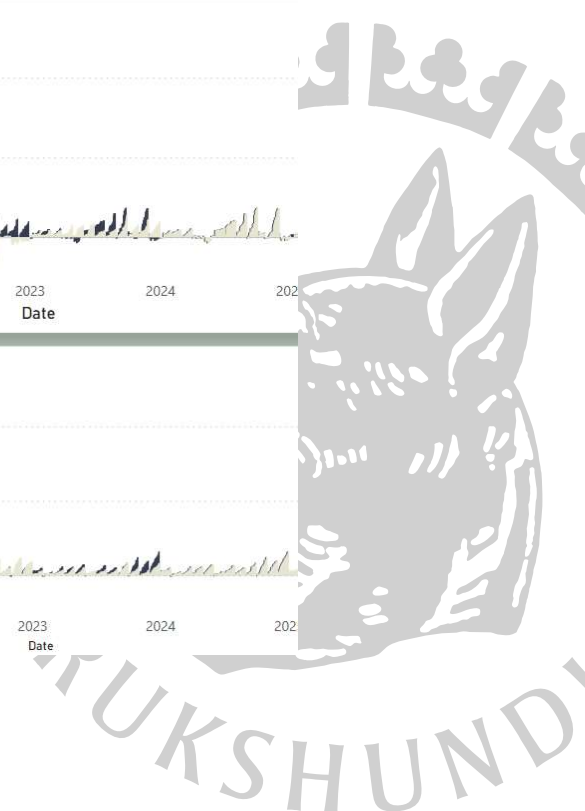
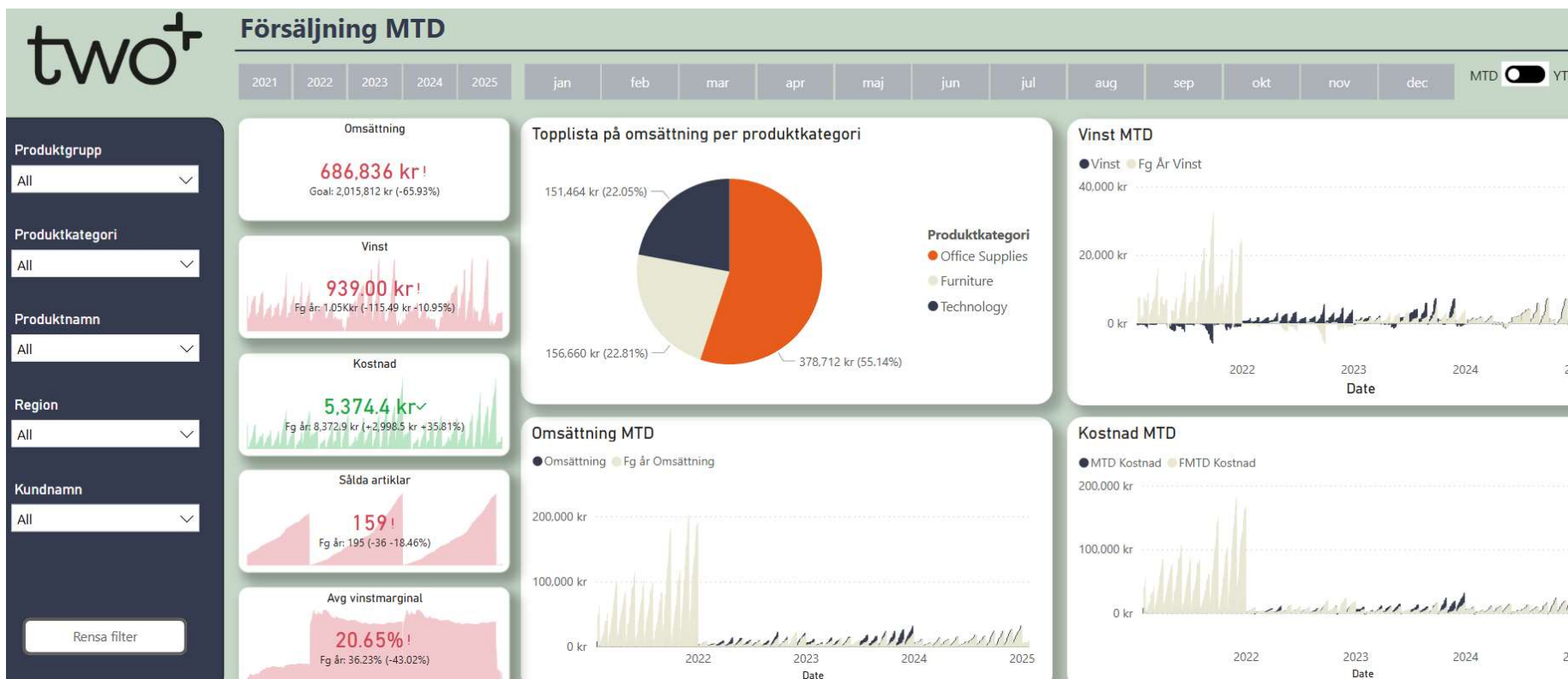

Streckade staplar <100 registrerade på 5 år vilket ger osäkra värden.

Utskottsgrupp Avelssamordning

RAS Statistik/Data Power-BI Avelsutvärdering Definition Brukshund

Utskottsgruppen Mental (UGM)

- Bibbi Larsén
- Reino Oskarsson
- Liza Hasselquist
- Glenn Andersson
- Daniel Svensson, smk

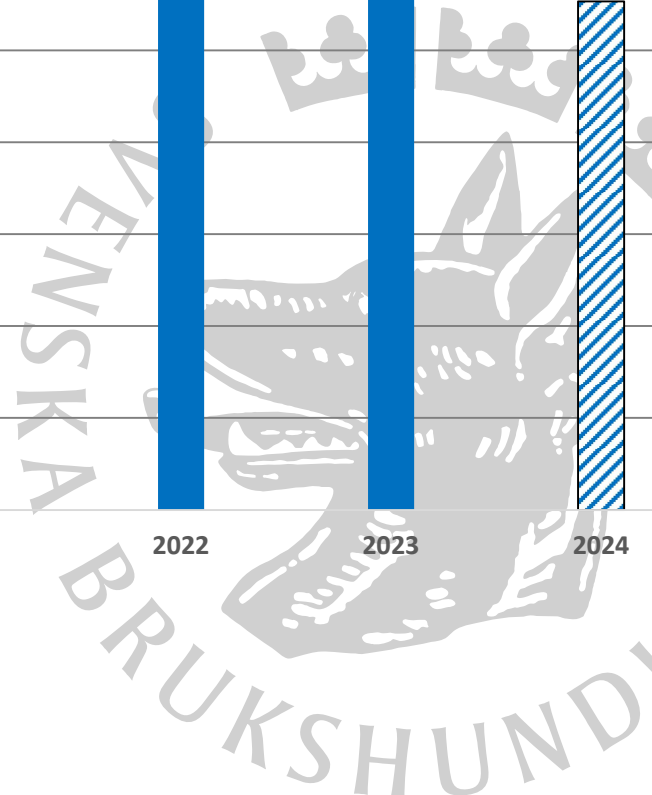
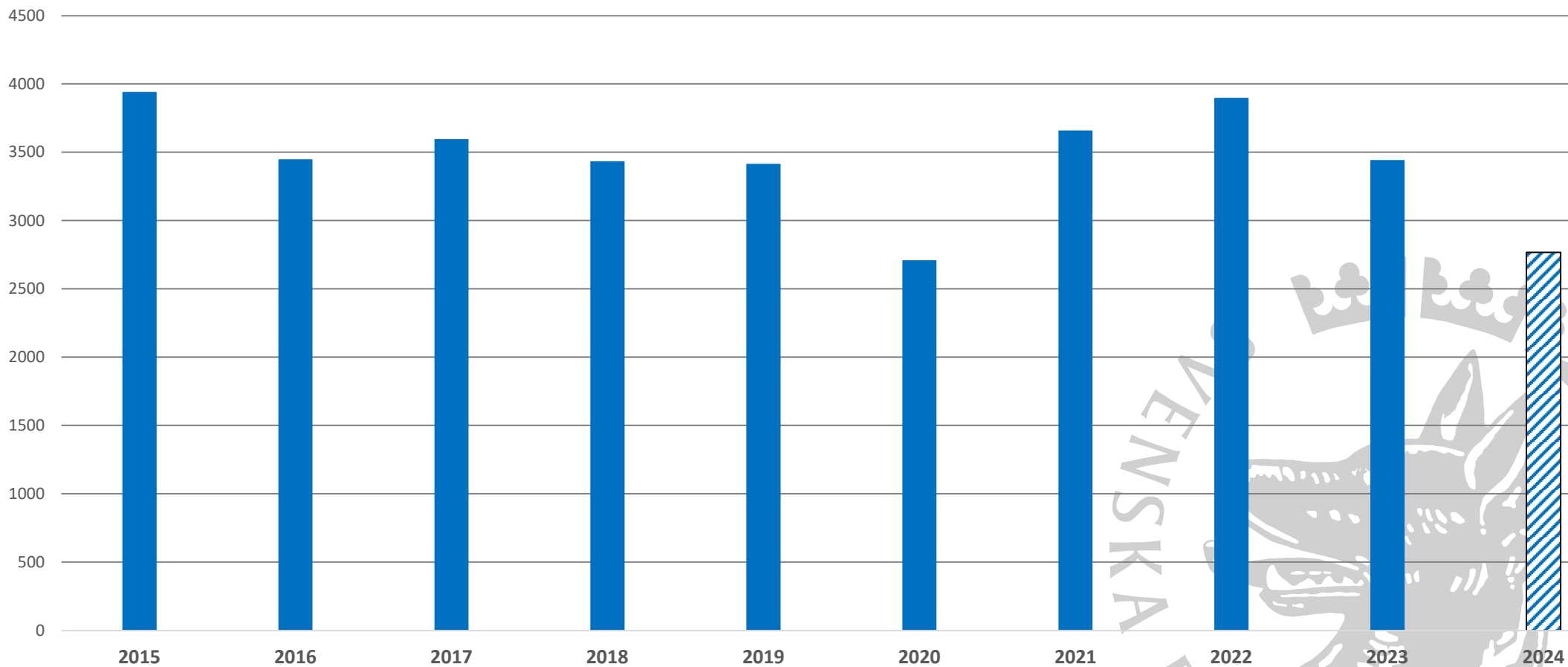
Dagens punkter

- Statistik MH & MT
  - Skillnader MT2007 och MT2023
- Fokusområde kvalitetssäkring
- Geografisk spridning beskrivare och domare
- Dispenser
- Prioriteringsregler MH & MT
- Regelrevidering

Antal starter MH 2015-2024 (prel)

MT2007 vs MT2023

MT2007

1. Kontaktvillighet
2. Samarbete, lek och konkurrens föremål
3. Gripande och konkurrens om föremål 5 och 40 m
4. Förföljande och uthållighet
5. Socialt samspel
6. Flockkänsla
7. Överraskning
8. Ljudkänslighet
9. Släde
10. Skottprov

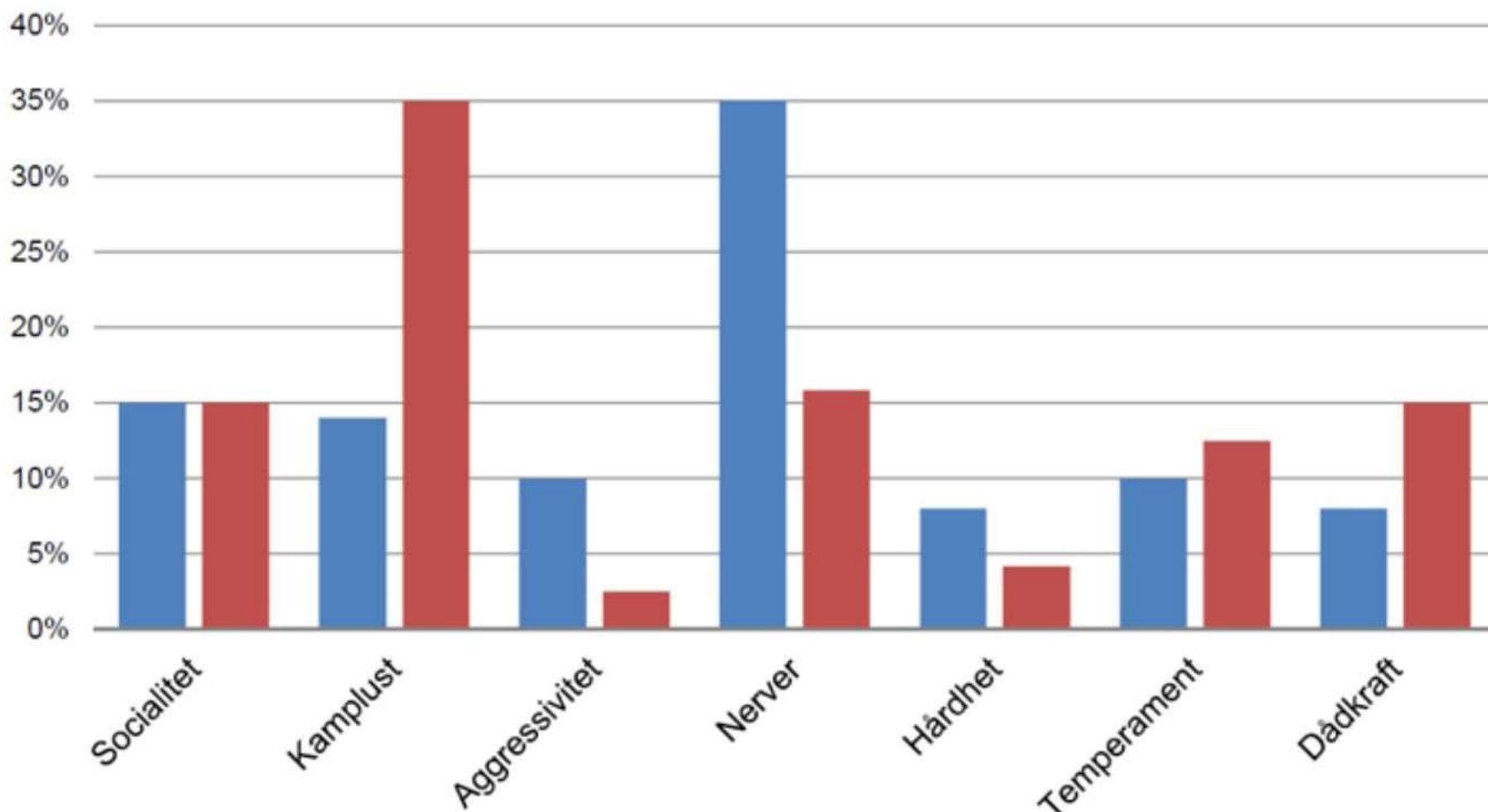
MT2023

1. Kontaktvillighet
2. Gripande och konkurrens föremål
3. Förföljande
4. Uthållighet
5. Socialt samspel
6. Flockkänsla
7. Aktivitet 1
8. Överraskning
9. Ljudkänslighet
10. Släde
11. Skottprov
12. Aktivitet 2

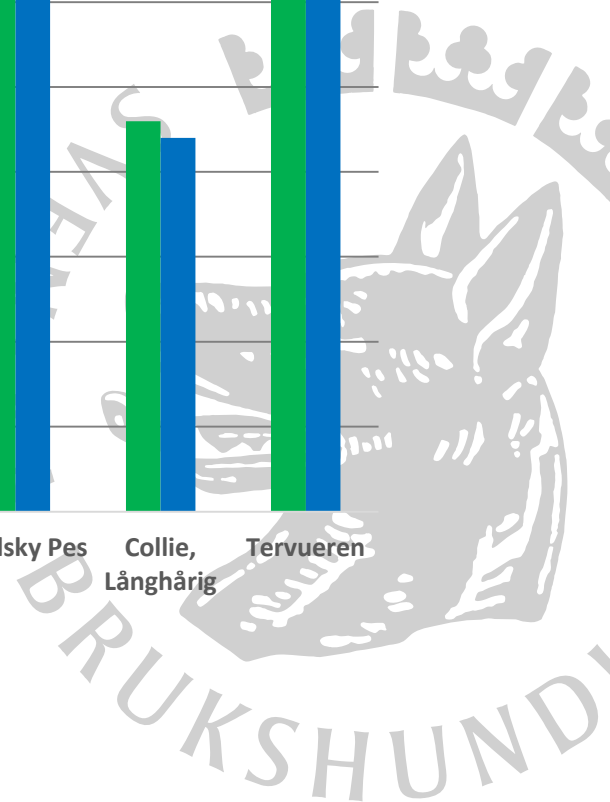
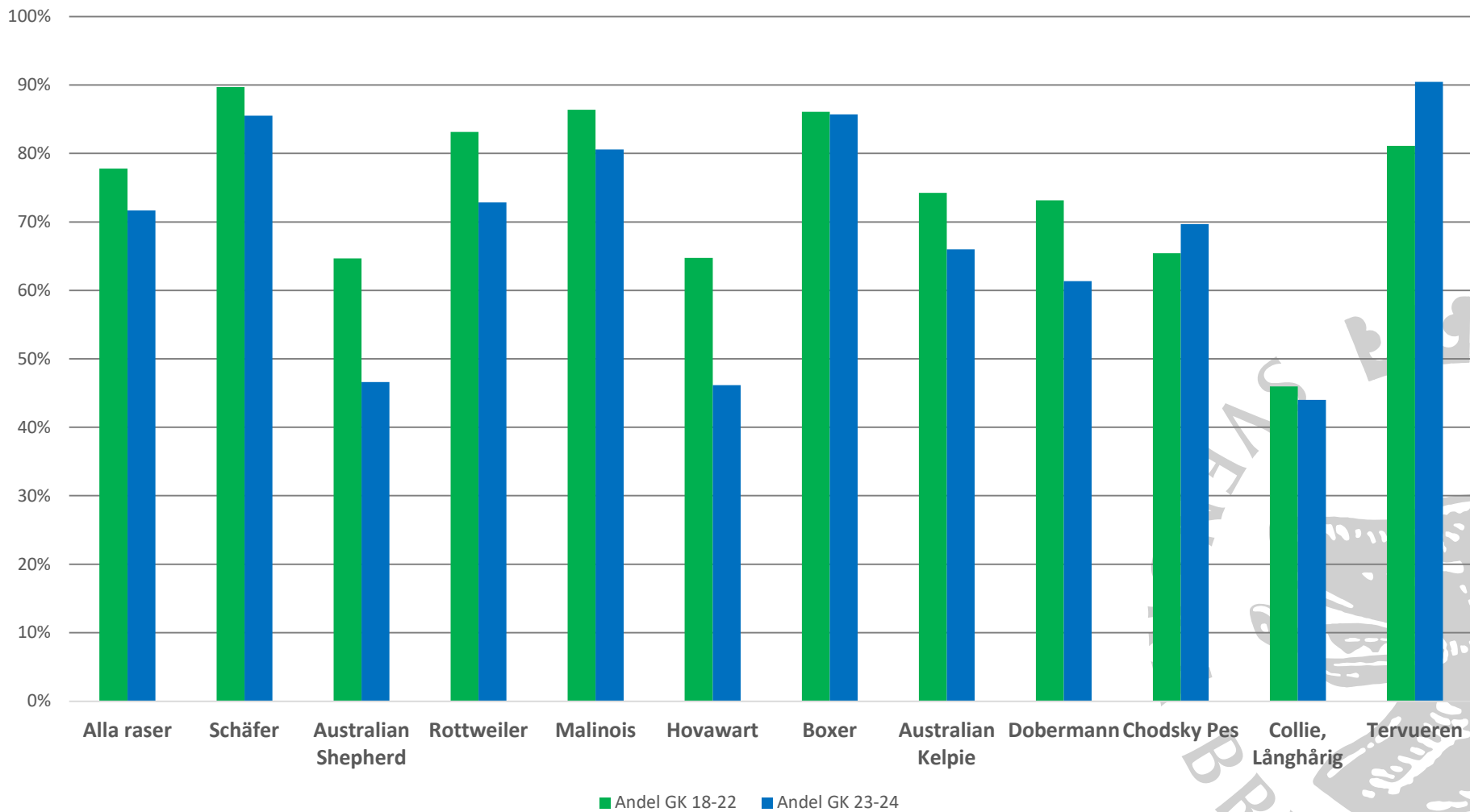
Jämförelse poängfördelning

■ Gamla MT ■ Nya MT

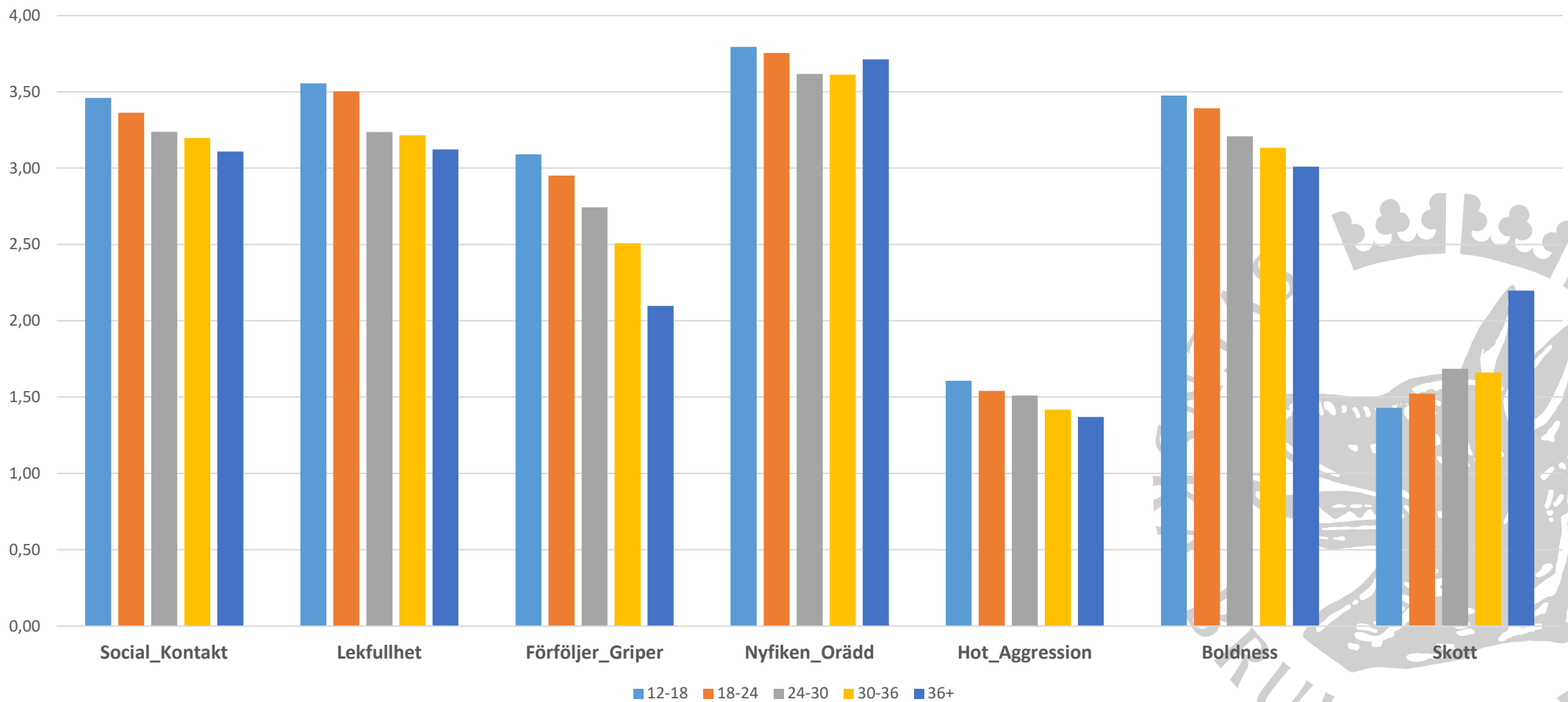

Andel godkända MT2007 vs MT2023 (prel)

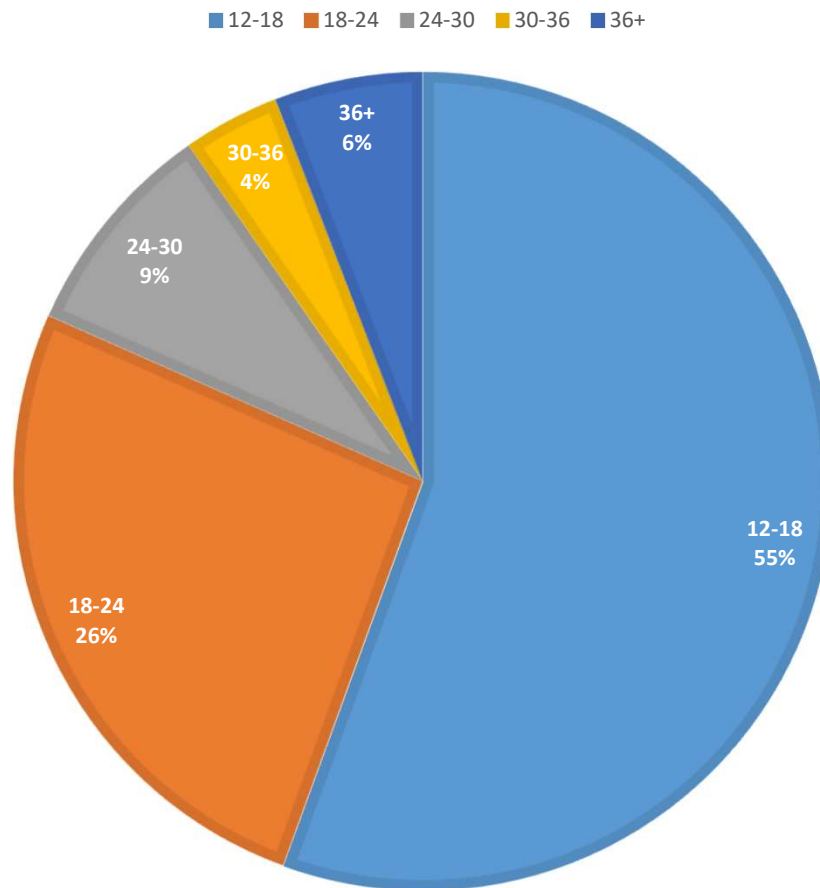

MH Egenskaper Bruksraser per åldersgrupp provår 2019-2023

Fördelning per åldersgrupp 2019-2023

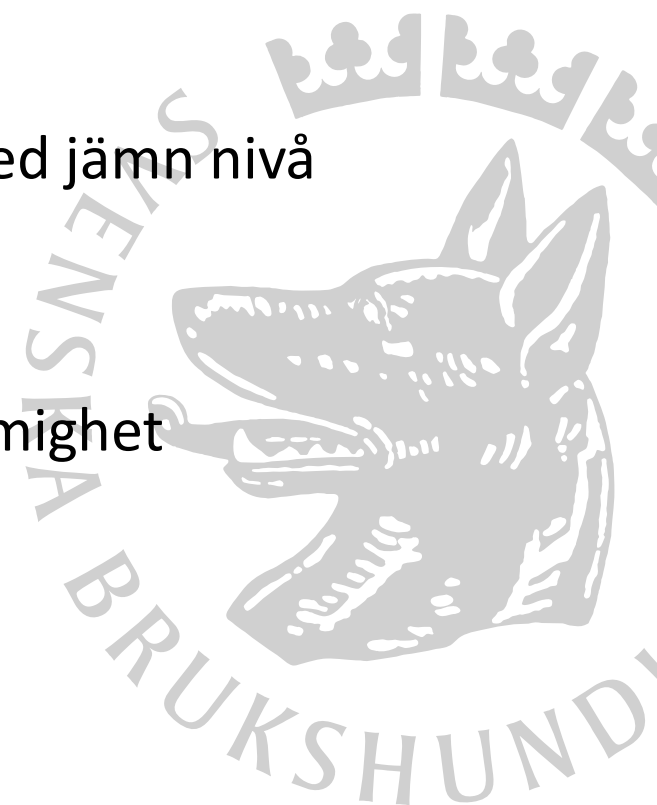

Fokus kvalitetssäkring

- Kvalitetssäkring av mentalproven är en prioritet för UGM
- Kontroll av banor
  - Centraliserad sedan 2024
  - Fördelat på 4 regionsansvariga
  - Säkerställer att vi kontrollerar rätt saker och med jämn nivå
- Domarkonferenser MT
  - 2024-2025
  - Insamling av protokoll för kontroll av samstämmighet
  - Identifiera områden för vidareutbildning

Fokus kvalitetssäkring

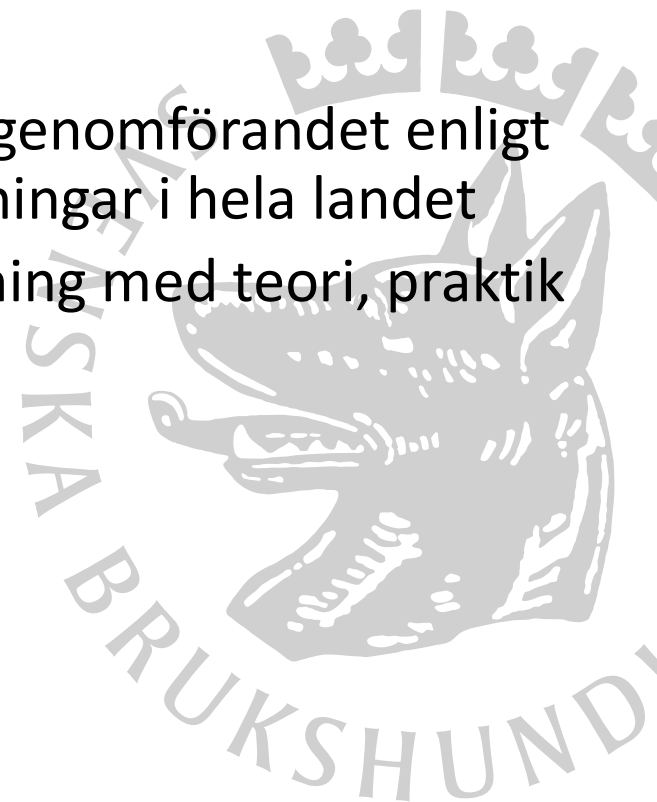
- Beskrivarkonferenser MH
  - Planerade för 2025
  - Insamling av protokoll för kontroll av samstämmighet
  - Identifiera områden för vidareutbildning
- Årlig kontroll av antalet hundar per beskrivare/domare
  - Minst 8 hundar per kalenderår för att upprätthålla kompetens

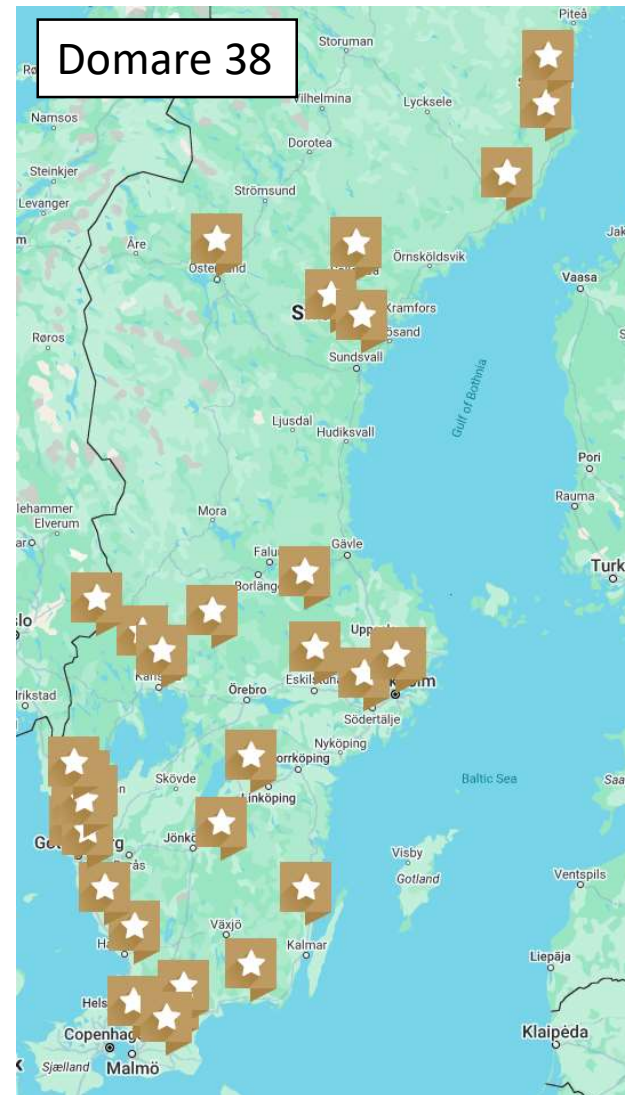
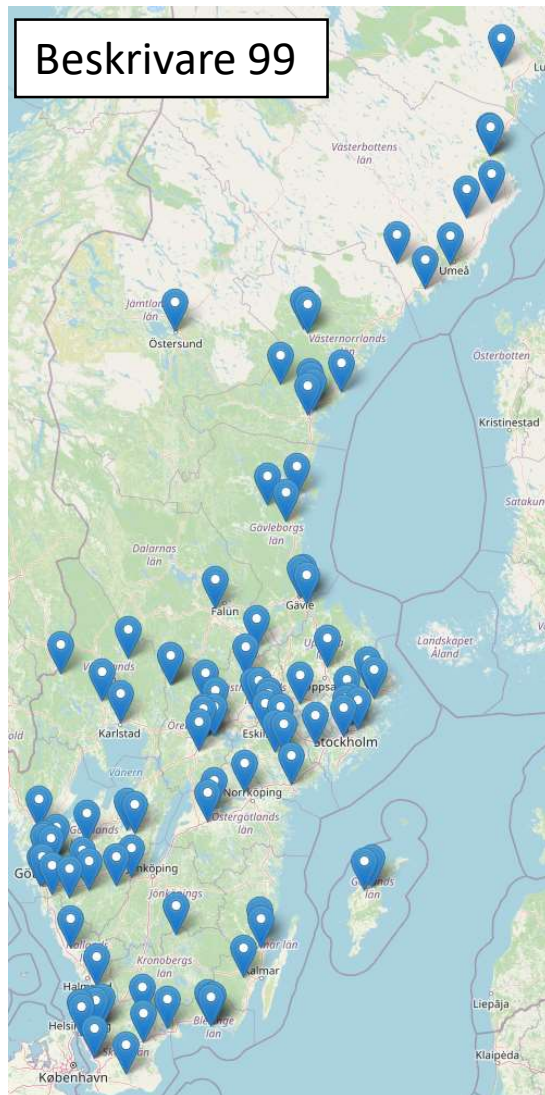
Fokus kvalitetssäkring

- Utbildning av lärare för testledare
  - Central utbildning för lärare under 2025, verkställs 2026
  - Utses av distrikt/rasklubbar
  - Lärare auktoriseras av AoH efter utbildning
  - Testledaren har en kritisk roll och ansvarar för genomförandet enligt anvisningar – varje hund ska få bästa förutsättningar i hela landet
  - Alla blivande TL har rätt till en kvalitativ utbildning med teori, praktik och examination
  - Vidareutbildning av nuvarande TL

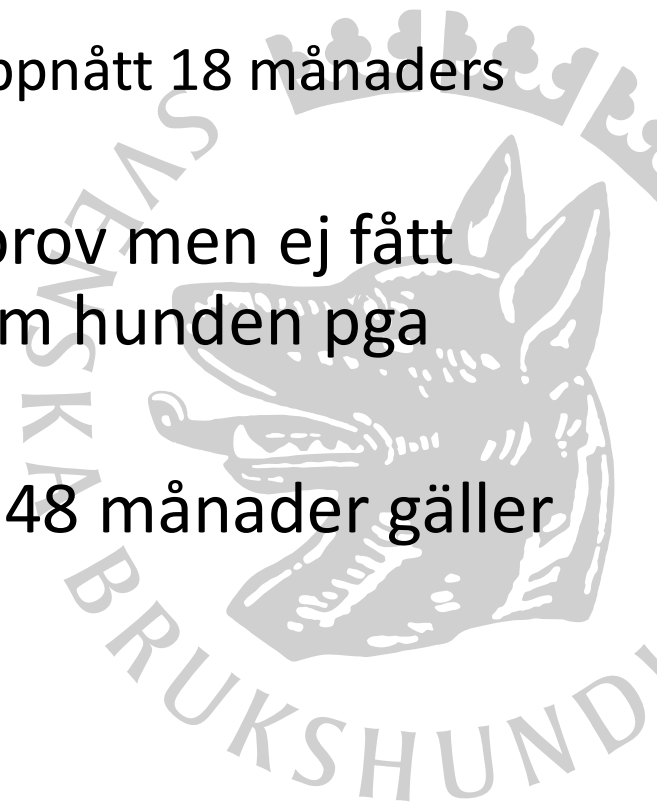
Geografisk spridning

Dispenser

- Vanligaste ansökan om dispens gäller ålder för Mentaltest
- Rätt att delta i mentaltest har i SKK stambokförda hundar av ras som SBK har avelsansvaret för om
  - Hunden senast dagen för provets början har uppnått 18 månaders ålder men ännu inte fyllt 48 månader
- Dispens beviljas om ägaren har anmält till prov men ej fått plats, alternativt med intyg från veterinär om hunden pga sjukdom/skada inte kunde anmälas
- Rekommendation att inte vänta för länge – 48 månader gäller även vid omprov (6 månader)

Prioriteringsregler MH

- Lokalklubb som arrangör
  1. SBK-ras, medlem i arrangerande klubb
  2. SBK-ras, medlem i annan klubb inom SKK organisationen
  3. Oavsett ras, för utbildning i SBK:s verksamhet för samhällsnyttiga hundar
  4. Icke SBK-ras, medlem i arrangerande klubb
  5. Icke SBK-ras, medlem i annan klubb inom SKK organisationen

Prioriteringsregler MH

- Rasklubb som arrangör
  - Rasklubb äger rätt att först prioritera fritt inom den egna rasen
  - Vid plats för hundar av andra raser prioriteras:
    1. SBK-ras
    2. Hund som är i behov av MH för utbildning i SBK:s verksamhet för samhällsnyttiga hundar
    3. Övriga raser

Prioriteringsregler MH

- Uppfödar-MH
  - Arrangeras av lokalklubb eller rasklubb
  - Minst 5 hundar (två uppfödare kan samverka)
  - Max 10 hundar (från samma kull), stäm av med arrangör
  - Vid plats för andra hundar prioriteras:
    - hund av SBK-ras från aktuell uppfödare
    - hund av samma ras från annan uppfödare
    - eventuella lediga platser tillfaller arrangören och prioriteringsordningen blir därmed utifrån arrangörens prioriteringsordning

Prioriteringsregler MT

- Lokalklubb som arrangör
  1. SBK-ras, medlem i arrangerande klubb
  2. SBK-ras, medlem i annan klubb inom SKK organisationen
  3. Icke SBK-ras, medlem i arrangerande klubb
  4. Icke SBK-ras, medlem i annan klubb inom SKK organisationen

Prioriteringsregler MT

- Rasklubb som arrangör
  - Rasklubb äger rätt att först prioritera fritt inom den egna rasen
  - Vid plats för hundar av andra raser prioriteras:
    1. SBK-ras
    2. Övriga raser

Prioriteringsregler MT

- Uppfödar-MT
  - Arrangeras av lokalklubb eller rasklubb
  - Minst 5 hundar (två uppfödare kan samverka)
  - Max 8 hundar per funktionär (12 möjligt med fler funktionärer)
  - Vid plats för andra hundar prioriteras:
    - hund av SBK-ras från aktuell uppfödare
    - hund av samma ras från annan uppfödare
    - eventuella lediga platser tillfaller arrangören och prioriteringsordningen blir därmed utifrån arrangörens prioriteringsordning

Regelrevidering

- Nuvarande regler för MH och Korning gäller till 2026-12-31
- UGM kommer att samverka med funktionärer, distrikt och rasklubbar under 2025
- Förslag till regler lämnas till SKK i slutet av 2025
- FS fattar beslut 2026-06
- Regler fastställs av SKK/CS 2026-07-01

Tack

- Frågor till UG mental?
- E-post: avelhalsamental@brukshundklubben.se

Paus

Bensträckare 14:30- 15:00

Utskottet Avel och Hälsa UGE

Utskottsgruppen Exteriör (UGE)

Samman kallande: Yvonne Brink

Hans Åhnström

Bo Wiberg

Åsa Karlsson

Exteriörbeskrivningar

- Exteriörbeskrivningar är ett viktigt instrument tillsammans med MH och MT för avelsutvärdering av våra raser. (MH + MT + Exteriörbeskrivning ger titeln korad)
- Exteriörbeskrivningarna utgör ett viktigt underlag för rasklubbarna när man skall följa upp och utvärdera Ras specifika avelsstrategier (RAS).

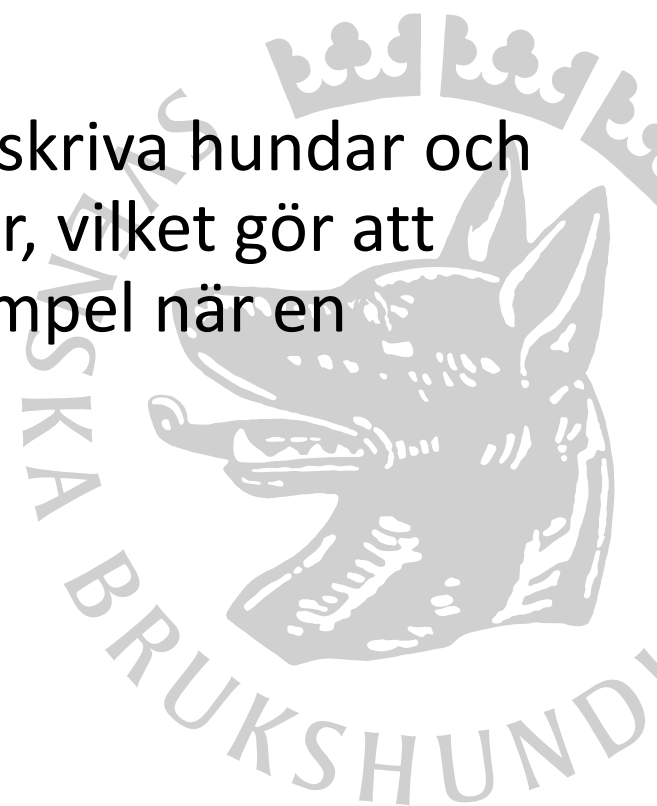

Exteriörbeskrivare

- Rasklubbarna måste använda sina välutbildade beskrivare effektivare. Får man inte beskriva tillräckligt ofta är risken stor att man blir ringrostig/osäker.
- Våra exteriörbeskrivare får större möjlighet att beskriva hundar och att vi kan utbilda exteriörbeskrivarna på flera raser, vilket gör att exteriörbeskrivarna blir mera användbara, till exempel när en lokalklubb arrangerar MH.
- Hur kan rasklubbarna samarbeta kring detta?

SBK Tävling

- Det som är nytt från i år är att samtliga exteriörbeskrivningars positioner skall registreras och läggas in i SBK tävling.
- SKK läser endast in Godkänd/Icke godkänd
- Detta är ett ansvar som ligger på **arrangören.**

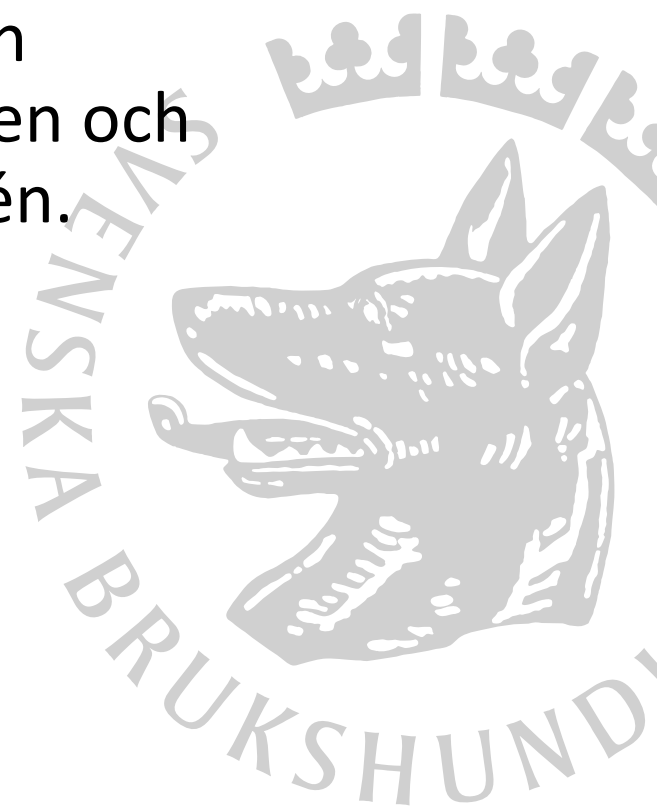

Rasspecifika protokoll

Samtliga rasspecifika protokoll är godkända och gäller från och med 2025-01-01.

Med de nya rasspecifika protokollen är det lätt för en arrangören att skriva ut och överlämna till beskrivaren och förhoppningsvis kommer det att därmed höja kvalitén.

Protokollen finns nu på SBK:s hemsida.

Aktiviteter

- Kunde inte genomföras under 2024:
  - Beskrivarkonferensen och vår planerade "Brush up"
  - Vidareutbildning av beskrivare på grund av ekonomin.
- Anteckna detta datum redan nu och informera era exteriörbeskrivare
- Exteriörbeskrivarkonferens är planerad till den 11 -12 oktober i år, Eskilstuna.

Lathund och utbildning

Vi har reviderat lathund/instruktionen för beskrivare och arrangör.

Exteriörbeskrivningarna utgör ett viktigt underlag för rasklubbarna när man skall följa upp och utvärdera RAS.

Tagit fram utbildningsplaner och lärarhandledning för de utbildningar som finns inom UGE.

Vidareutbildning Exteriörbeskrivare

SBK kommer att kunna erbjuda vidareutbildning för våra beskrivare på flera raser, speciellt på våra numerärt små raser, något som nu finns med i våra utbildningsplaner.

Första tillfället till vidareutbildning blir hösten 2025 vid exteriörbeskrivarkonferensen.

Avgifter

- Anmälningavgiften för exteriörbeskrivningar har höjts från 200 kr/deltagare till 330 kr/deltagare.
- Arvodet för exteriörbeskrivare har höjts från 495 kr till 500 kr.
- Den centrala administrativa avgiften för exteriörbeskrivningar är 60 kr/deltagare.
- Dessa ändringar gäller från och med 2025-01-01.

Regelrevidering

- Provmerit för tävlan om certifikat.

UGE inbjuder till diskussion 2025-04-10.

- Sänkt åldersgräns för exteriörbeskrivning

Exteriörbeskrivningen kan göras i samband med ett MH, då det är ofta som uppfödare samlar sina kullar.

Tack!

UGE tackar alla deltagare och vi vill avsluta med att uppmana Er att ställa ut på Europautställningen som går i Sverige 2026.

Har ni frågor eller funderingar så kontakta Utskottet för Avel och Hälsa:
avelhalsa@brukshundklubben.se

